

Barcelona 22 d'octubre de 1926

L'Esquella de la Torratxa

ANY XLIX Núm. 2470 15 cts. Atrassats 30

LES TAQUES DEL SOL

—Entorna-te'n, noi, digue'ls-hi als d'allà baix, que no són taques, que són nafres de vell que em torno.

Teatre Còmic

L'èxit dels èxits
La grandiosa revista

Joy-Joy

Totes les nits
Dijous, dissabtes i festes
a la tarda

NOVEDADES Teatre Català

Avui, nit:

EL NUVI

per l'Enric Borràs

Demà, nit: ASSOCIACIÓ DE MERCERS. MOSSÈN JANOT, protagonista: Enric Borràs.

Diumenge, a dos quarts de quatre: EL SECRET DE LA CAPSA D'OR. A dos quarts de sis: MOSSÈN JANOT, per en Borràs. Nit, magnífic programa.

Es despatxa a comptaduria.

EDEN DIRECTOR: LUIS CORZANA

DE LAS SEIS TARDE A TRES DE LA MADRUGADA

DANCING FANTASTICO

El Cabaret de las mil y una noches
Sorprendente novedad

Gran transformació del célebre pintor decorador
Don JOSE SAÑES

OLYMPIA

CIRCO ECUESTRE

= GRAN COMPAÑIA INTERNACIONAL =
compuesta de grandes atracciones

7 - Unicos dias - 7
del

Hombre proyectil

La más grande novedad europea

Todos los jueves, sábados y festivos, matinée
Butacas a 4 y 3 ptas. : Asientos 1'50
ENTRADA GENERAL, 0'70

BICICLETES
MOTOR

Accesoris i Sports

SANROMA

Balmes, 62 - Telèfon 1445 A - BARCELONA

Els menús més deliciosos són els
del restaurant

Grill-Room

Escudillers, 8 :: Café - Bar - Restaurant

Hotel ORIENT

RAMBLA DEL MIG, 20 :: BARCELONA

El més confortable
El més espaiós
El més ben servit
El més còmode

PREUS MODERATS

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:

Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

LA FIRA DE LA CIUTAT

inc, sis, set amics nostres ens han dit en aquests darrers dies: "Vols quelcom de París?... Si hi anem per al "Saló de l'Automòbil..." Després, per altres sis o set coneguts o companys de prendre cafè, hem sentit a dir que aquell, l'altre i el de més enllà són a París per a visitar el "Saló de l'Automòbil". Més tard hem sabut que tot bon comerciant del ram de l'auto que s'apreciï una mica, en aquests darrers dies ha sortit cap a París pel mateix motiu. I ara, en secret, i dit sia de pas, també són molts els senyors casats que, amb l'excusa del "Saló", han sortit cap a París a recórrer una mica.

Tot això vol dir que les Exposicions són necessàries, que les fires ho són més i que els mercats es conquisten a hores d'ara amb propaganda, festes i enrenou de publicitat. París té una font d'ingressos extraordinaris, perquè cada any té vuit o deu trucs del mateix gènere: "Fira de París", "Saló de l'Automòbil", "Concurs Lepine", "Exposicions internacionals de qualsevol cosa", etc. Això produeix un seguit de turistes, de viatgers, de provincians que omplenen els hotels, que ocupen les taules dels cafès, que passen pels finestrells dels teatres, que viatgen en tramvia, metro i la golondrina del Sena, que compren joguines o altres objectes als grans magatzems, etc.

A Barcelona començà la "Fira de Mostres", que era representació de la Fira de la ciutat contra la fira del poble. Amb això de les fires també hi ha l'esperit de ço que vinc anomenant-ne l'anti-"Terra baixa". Aquesta Fira de la ciutat, potser una mica germànica de to, però magníficament ciutadana, no tenia res que veure amb l'hostal brut amb el joc de cartes barroer, amb la vinassa negra i amb cançons porques de darrera hora de la nit que posa enrenou la Fira comarcana. La fira del poble, amb el seu suor sensual i viciós, amb les seves aventures d'hereus i mercaders s'enfonsava davant de la Fira ciutadana, de la Fira civilitzada, de la Fira moderna i nostra.

Baixava la gent de fora, venia gent de l'estranger, es

danava a la ciutat el to internacional i cosmopolita que deu tenir una ciutat com la nostra, que viu de cara al mar i d'on arrencaven les línies marítimes de l'Edat Mitjana, camí de l'Orient, la nostra ciutat que està aixecada de cara a Orient com si esperés d'allí el seu pervenir i la seva personalitat...

De cop i volta, no sabem com ni de quina manera, desapareixen els barracons de la Fira ciutadana, desapareix l'esperit de la ciutat en la Fira. Perdem el gran ingrés material de les Fires i, per damunt de tot, l'estat internacional que havíem conquerit. No sé si es perdien diners. Tant se val! Hi ha festes que amb dèficit i tot deuen fer-se per a mantenir el to, per a aixecar un tradició. Les forces monetàries, més tard o més d'hora, vénen. Més costen les obres de la Plaça de Catalunya i no diem res, per ara.

Però no, encara guanya, una vegada més, l'esperit de la muntanya; una altra volta més, damunt l'esperit de la ciutat. Que hi farem! Aquest cop sí que no en tenim la culpa nosaltres, ni els nostres.

FRANCESC MADRID.

EL PIANO

La muller.—Com declarar el piano, instrument de luxe o instrument de treball?

El marit.—Instrument de tortura.

EL MARIT ENGANYAT

Un home troba el seu íntim, al qual li acaba de fugir la dona amb el seu xofer. L'amic es plany del cas i li diu com deu estar desesperat.

—Sí, noi—contesta—. El meu xofer era esplèndid. No en trobaré pas cap més que em vagi tan bé.

ELS ANYS I LES DONES

Als quinze anys, una dona comença a dibuixar-se. Als vint, es pinta.

LA JUSTICIA

Dos coneguts es troben pel carrer.

—He de pagar una multa per ús d'arma prohibida.

—Sí, ja me n'he assabentat. Ja vaig llegir al diari que havies ferit la teva muller.

LA SUPERSTICIO

La baronessa Panxaprima donà un esplèndid ball a casa seva. Hi havia el bo i millor de Barcelona.

Mentre la baronessa servia el te, se li acostà un invitat.

—La senyora baronessa, no és pas supersticiosa?

—No, senyor. Per què?

—Ah, aixíestic tranquil. Li deia perquè acabo de trencar el mirall gros del saló groc.

EN RUSIÑOL LLEUGERAMENT MALALT

El gran Santiago Rusiñol, el nostre "Tiagu", està malalt. Fa uns quants dies que el poagre el reté al llit. La malaltia no té, ni molt menys, cap gravetat; al revés, és una malaltia ben lleugera.

Fem vots per a la seva salut i per a què d'aquí pocs dies poguem tornar-lo a tenir al nostre costat.

PARLEM DE PINTURA

Hem vist, a les "Galeríes Dalmau", una Exposició de Modernisme Pictòric Català confrontada amb una selecció d'obres d'artistes d'avantguarda estrangers.

Francament: els catalans i els estrangers, fora unes poques excepcions, ens han semblat una colla de ximplers. Tota aquesta gent han volgut fer de l'extravagància un art. I, naturalment, no ho han aconseguit. L'art és una cosa més noble que el que exposen els beneïts de la "Sala Dalmau". En Dalí, per exemple, malgrat les influències d'Ingres i Picasso que s'adverteixen en la seva obra, ens semblà bé moltes vegades. Aquesta d'ara, no. Les tres teles seves són una cosa francament absurda i capgirada.

Hem dit que hi havien excepcions, en aquesta Exposició. Nosaltres anem a parlar en aquest "Glossari" de dues de les excepcions mentades: en Rafel Barradas i en Josep Gausachs. N'hi ha d'altres, sortosament, encara que no abunden. Però nosaltres no tenim lloc ni temps per a ocupar-nos-en.

El cas d'en Rafel Barradas és un cas exemplar. La vida d'aquest noi, com la de Beethoven, és una vida heroica. En Barradas és l'artista pur que mai ha volgut—perquè tampoc podria—doblegar-se a les mesquines exigències de la vida. De constitució feble i malaltissa, la seva obra té una robustesa i una bondat incomparables. En aquesta Exposició en Barradas exposa tres teles d'un magnífic valor, d'una magnífica consistència. Són tres simfonies en gris major, malgrat el to rosa que domina en una d'elles. Són tres obres mestres.

En Josep Gausachs és un artista de temperament malaltís, suprasensible. Exposava un gerro amb flors—blau de la majòlica i groc dels gira-sols—, i un retrat de dona, blau de la roba i groc dels cabells. En les dues pintures s'adverteix una inquietud febril, un afany de superar-se, que potser no sabrà veure tothom. Però no hi ha cap dubte de què en Gausachs és un gran artista, un finíssim temperament d'artista mereixedor de tota l'atenció dels crítics, dels crítics que a Catalunya amb prou feines existeixen.

Aquests dos artistes, que mereixen vendre, en Barradas i en Gausachs, són els que, segurament, no vendran.

Nosaltres hem escrit aquest "Glossari" per a fer-los-hi justícia.

VIRAI.

LA FESTA MAJOR

La festa major d'aquest petit poble de muntanya es celebra a meitat d'octubre. Ja—sortosament—han fugit els estiuejants. Ja, els matins i els cap al tard fresqueja. Amb l'anunci de la festa major, el cel, serè i blau en els dies d'estiu—un blau de litografia—s'ha carregat de núvols de ventre gonflat, hidròpic, carregats d'aigua. Aquesta aigua l'han deixat anar sense pietat sobre el poble i els seus envelats. N'hi havien tres d'envelats: el dels carlins que, pel que es veu, quan arriba l'hora, també saben fer broma; el dels senyors, i el dels que no són ni carlins ni senyors, ni es sap què deuen ésser.

En realitat, són masses tres envelats en aquest poble; no hi ha prou gent per a omplir-los; no hi ha prou ganes de ballar en tota la rogalia. Però els senyors han de fer envelat perquè els hi obliga la seva condició de rics. Els carlins n'han de fer, per a seguir la tradició. I els altres, els que no són ni carlins ni senyors, ni sabem què són, en fan perquè què dirien els demés si no en feien?

Sobre aquests envelats ha caigut dolçament la primera pluja tardoral. Al mercat, les pageses han baixat els primers bolets: tòfones, ous de reig, pinatells, pentinelles, pebrassos, rossinyols, rovellons, peus de rata.

Avui és el primer dia de la festa major, i plou, és a dir: segueix plovent. Ahir, al vesprejar—en el cel, de la banda de Ponent, s'obrí un esboranc blau, verd i roig, que llençà sobre el poble una claror de coure—, les campanes tocaven a festa. Totes les noies del poble han desitjat aquesta nit passada un sol radiant i magnífic; un sol d'aquell que en diuen de pagès i que fins, segons contenen, alimenta.

Però els elements no són galants ni amb les noies de poble que desitgen ballar matí, tarda i vespre, durant tres dies seguits, a l'envelat. Ara són les nou del matí, i plou: plou d'un cel gris, fosc, igual, terrible. Un home ha tret el cap per la finestra—una finestra minúscula, emmarcada per una ampla franja blava—, ha mirat al cel plomós, i ha estès el manyoc de sarments que és la seva mà colrada, sobre la que han rebotat unes gotes de pluja. Després ha dit, sentenciosament, dirigint-se a algú que l'escoltava des de l'interior de la cambra:

—Encara plourà molt!

A mig matí, després d'un refilet de cornetí, el nunci ha fet saber que els balls es celebrarien en les sales de "La Violeta" i del "Centro Moral Instructivo".

Sota la pluja, el poble tenia un amable to perla, copiat potser—ja que, segons Wilde, la Naturalesa còpia a l'art—dels impressionistes francesos. La pluja atenuava i afeblia totes les veus, totes les remors. S'oïa, de tant en tant, el mall d'una ferreria: el ferrer és un home enemic de la festa major i de les demés festes.

Els rústecs, que s'havien vestit de negre i duien camisa planxada amb llustre, han passat sota la pluja per anar al Cafè a prendre vermut.

Al migdia es pot assegurar que al poble tothom menja pollastre. Els carrers s'han quedat deserts sota la pluja.

LLUIS CAPDEVILA.

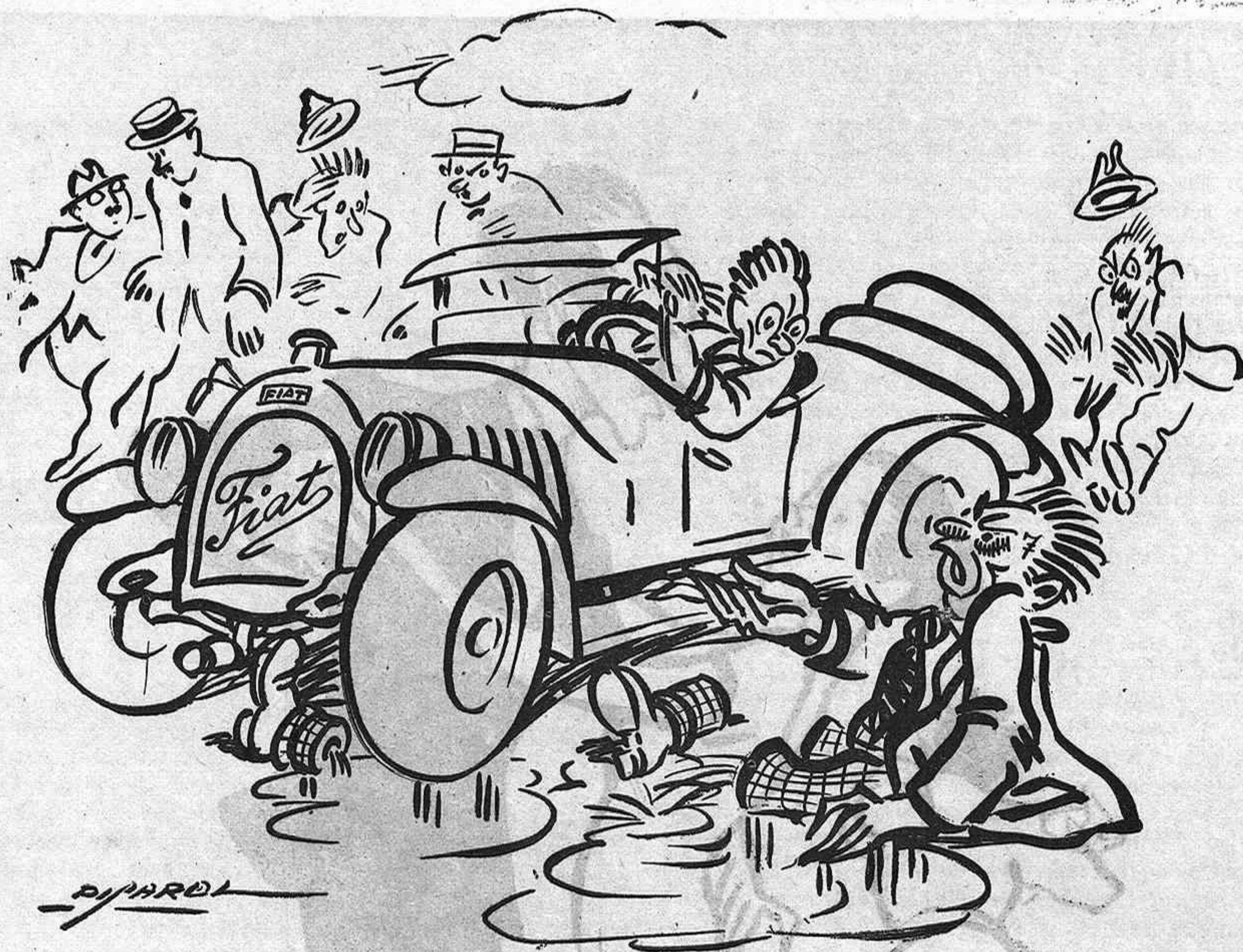

EL BALL DE MODA

—Quina sensació notes quan balles el charleston?

—Sento com si em piqués una pussa a l'esquena
i no em pogués gratar.

LA NOTA DE CADA DIA

—Què feia badant, beneit?
 —Homè, com que he vist que deia "Fiat", per això anava re... fiat.

LA TOMBA DELS RECORDS

Vinc de la tomba dels records, dormida
 dessota un vel de sombra i mort,
 així que va passant la vida
 la vida es va tornant record.

He visitat la vila que un jorn fou
 l'estoig de la il·lusió que en feia viure,
 després fou un neguit, fou com un pou
 que esclavitzava el meu esperit lliure.

Ara és la tomba dels records, dormida
 dessota un vel de cendra i mort,
 tot allò era pols, fum i mentida,
 un amor que viu mort en el record.

Però hi he trobat un record dolç
 que viu damunt del temps adés i ara;
 una amistat que no serà mai pols,
 perquè és ben fresca i clara.

Allà a la tomba dels records
 hi he rigut ànima endins,
 perquè ànima endins ja són ben morts
 i ben borrats aquells estranys camins.

La vila encara em riu igualment bella,
 el Ter encara hi canta joguiner,
 i a les nits dins les aigües encara hi ha una estrella
 que brilla com un cor obert sincer.

Però no és el cor d'aquella amor perduda
 que és cendra i pols a dintre el meu record;
 és el cor gran d'una amistat volguda,
 estrella viva sobre un jaç de mort.

Aquella amor avui sols em fa riure,
 és cendra, és res, se m'ha fos a les mans;
 però aquesta amistat m'ajuda a viure
 perquè avui és tan forta com abans.

Sobre la tomba dels records, dormida,
 si no fos per l'estrella d'una gran amistat,
 ja hi estendria un vel de pols i de mentida
 i fóra buida la tomba com aquell tros de vida,
 però uns amics la fan viure sobre l'eternitat.

SALVADOR PERARNAU.

EL PRESENT NUMERO
 HA ESTAT VISAT PER LA
 CENSURA GOVERNATIVA

FONTADA A HONOR DE L'OPISSO

Ricard Opisso, el nostre amic i company, el gran dibuixant costumista Opisso, és homenatjat com es mereix. Després del banquet que li oferiren els seus amics de Barcelona, demà passat, diumenge, l'homenatjaran uns obrers.

Els contramestres "El Radium", devots de l'artista, han organitzat l'homenatge, al qual només podran assistir els contramestres de l'entitat.

L'homenatge és altament simpàtic. A més a més, serà d'una originalitat que encara el fa més simpàtic. L'acte consistirà en una costellada, que es celebrarà en una font típica del veí poble de Montcada. L'Opisso compta amb moltíssims admiradors dintre l'entitat obrera, i el seu òrgan en la premsa ha volgut exterioritzar aquesta simpatia.

Com a companys de l'Opisso, fem constar la nostra satisfacció per l'acte.

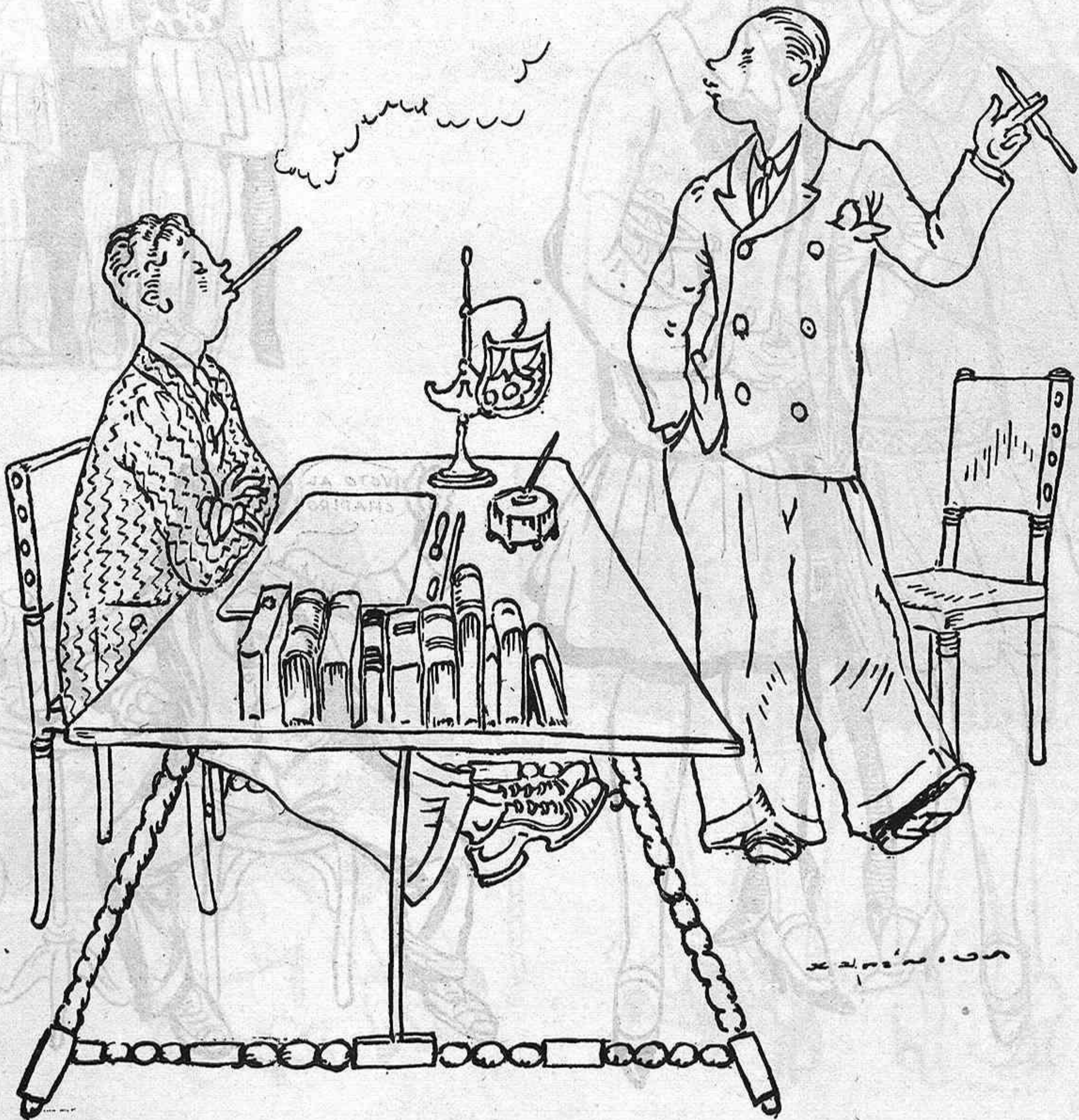
EL SENTIMENT ARTÍSTIC D'UN EMPERADOR

Quan encara regnava a Austria l'emperador Francesc-Josep, un dia anà tocar al seu palau, a la seva presència, el gran pianista Mayer. Era ja l'últim temps de l'imperi Francesc-Josep.

Mayer tocà meravellosament bé. Tothom en restà encisat. Francesc-Josep no feia cap gest i es mirava fixe el front de l'artista. Per fi, el cridà. Mayer s'hi acostà emocionat esperant rebre la felicitació de l'emperador. Francesc-Josep començà a parlar amb una ferma convicció:

—He sentit Chopin, Liszt, Thalberg, totes les celebritats d'Europa. Però ja t'asseguro que no havia sentit mai cap pianista que sués tant com tu.

Rigurosament històric.

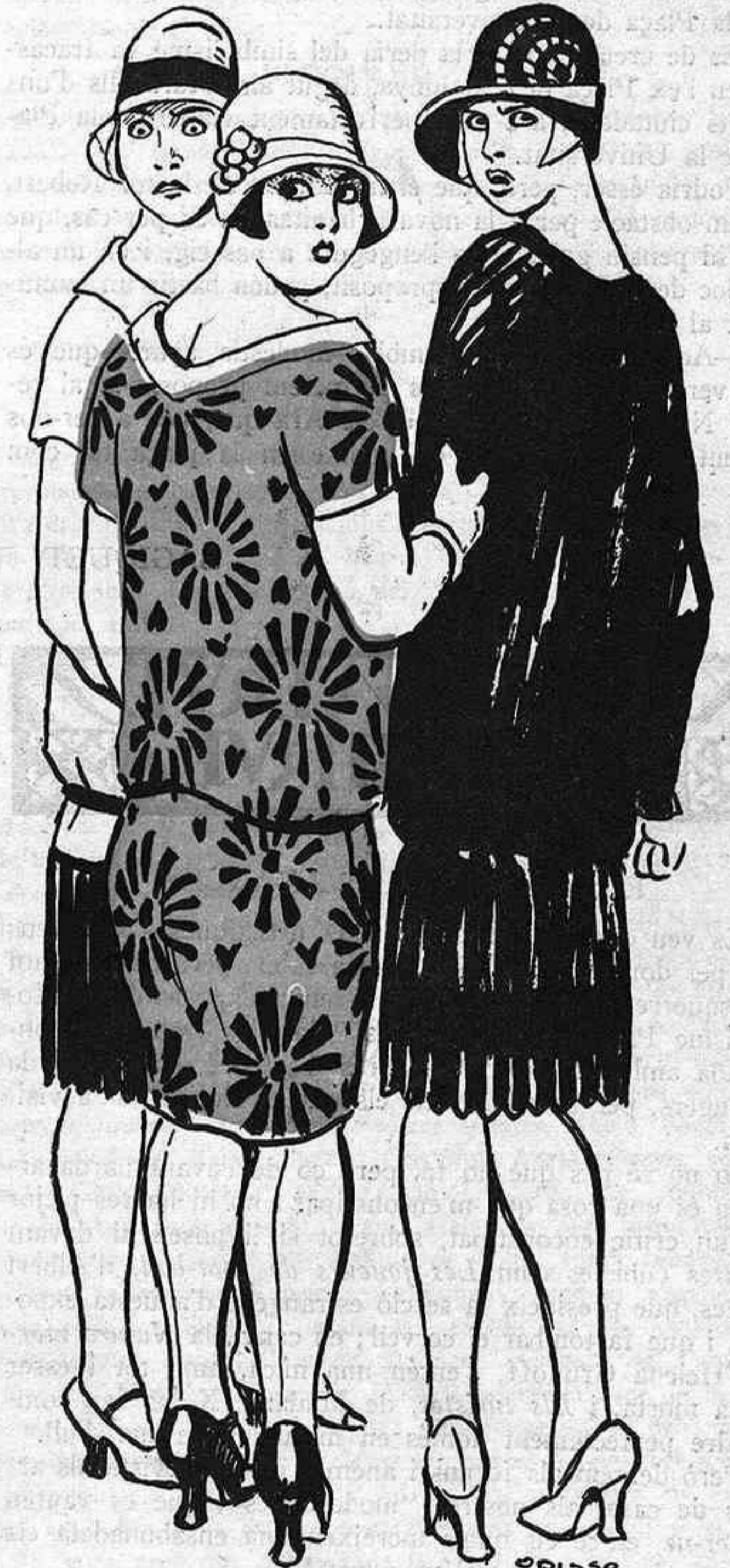

COSTUMS DE FORA CASA

—Diuen que als Estats Units han imposat la setmana de cinc dies.

—A mi em convindria que imposessin els mesos de vint dies. Potser d'aquesta manera nivellaria el pressupost.

ESTUDIS FISIONOMICS PER R. OPISSO

Cares boniques i rialleres i cares lletges i ferrenyes.

OPISSO

DIVAGACIÓ

LA REGENERACIÓ

Amb sinceritat, hem de reconèixer que tres anys en-rra Barcelona era una ciutat en construcció; una mena de colònia on només s'haguessin preocupat de fer-hi cases i més cases, sense fer esment de la urbanització.

De cop i volta tot trontollà, va haver-hi un gran enrenou. Es sentiren crits, rialles, gemecs... i sorgí "la Plaça del Gimnàs", anteriorment dita de Catalunya.

Els regidors que tenim—bé, això de què tenim és un dir, perquè ja tenen prou força per a tenir-se sols; no ens en calia d'altra!—, segons sembla, ara volen urbanitzar-nos la Plaça de la Universitat.

Es de creure que si la dèria del simbolisme va fracassar en l'ex Plaça de Catalunya, degut als escarafalls d'uns quants ciutadans, ara serà perfectament viable en la Plaça de la Universitat.

Podria ésser, però, que el monument al doctor Robert, fos un obstacle per a la nova urbanització. Si per cas, que no s'hi pensin gaire: que l'engeguin a passeig, i en un altre lloc de la Plaça més a propòsit, poden bastir un monument al Text Unic.

—Aquesta idea ens sembla—modèstia apart—que és una veritable troballa, i ens permetem proposar-la al senyor Nebot pel que pugui ésser. Ara que, per a fer-nos contents, el millor fora que deixessin la plaça tal com està.

BAGIQUET.

ELS ESQUERRANS AVANCEN

Es veu que, per ara, les dretes artístiques s'arroncen; serà per donar el cop? Tot podria ésser, però mentrestant les esquerres passen al davant, i tenim exposició de "Modernisme Pictòric català" a les "Galeries Dalmau", confortada amb una selecció d'obres d'artistes d'avantguarda estrangers, per tal d'orientar els que es decideixin a visitar-la.

Jo no sé pas que ho fa, però ço de l'avantguarda artística és una cosa que m'enconstipa, i no hi ha res pitjor que un crític enconstipat, sobretot si li posen al davant pintures cubistes com *Les joueurs de foot-ball*, d'Albert Gleizes, que presideix la secció estrangera d'aquesta exposició, i que fa tombar el cervell; en canvi, la *Natura morta* d'Helena Grunoff, s'entén una mica, amb tot i ésser massa morta, i *Els turistes*, de Madame X, es fan comprendre perfectament només en mirar-los de cua d'ull.

Però deixem als forans i anem a passar revista als artistes de casa, als nostres "modernistes", que es vanten d'ésser-ne, entre els quals mereixen una ensabonadeta els que segueixen; ei, per al meu gust!

Rafel Benet, encertat en sa visió de *La Boira*; Rafel Barradas, amic com sempre de la simplicitat i de les grans taques de color expressives; Bosch Roger, que sap donar caràcter als seus dibuixos; Salvador Dalí, una mica massa realista en sa *Natura morta*; Josep Gausachs, que vol tirar per jardiner i ens mostra un *Gerro de flors* regularret;

el malaguanyat Ramon Pichot hi és representat per tres teles ben personals, i l'Albert Sisquella hi té un *Bodegó* de bona qualitat en els seus components.

La nota ultramodernista la donen en Picabia, amb *Una làmpara* que jo em creia que era una radella, i en Josep Dalmau amb els seus *Reflexes* desorientadors; en quant a les menys esquerranes corresponen a García, per al seu *Oli* d'ambient arcàic, i a Jaume Guardia, per la seva i alegroia composició a l'aquarella, que titula *Juventut*. Joaquim Suñer ha dut a la casa Dalmau *Una noia* d'aquelles que en diuen mediterrànies, i que em sembla ensopideta per a ésser de debò; en Mompou hi té uns *Peixos* que no es troben pas com a l'aigua, i en Jou una escultura d'aquelles que porten la marca de fàbrica.

L'acompanyen en Rebull amb la figureta *Dansa* i en Manuel Hugué amb un *Rellen*, impressionat amb traça.

Heus ací ço que recordo haver vist, en aquesta exposició de lluita, de joventut i d'aspiracions nobles, si bé no sempre justificades, en la qual hi vol ésser representat el modernisme Pictòric català que, val a dir-ho, per mi no en té res de català, des del moment que ha estat importat de França i no s'acaba pas d'aclimatar aquí, per més que els seus propagadors ens vulguin donar gat per llebre, particularment els cubistes que pinten jeroglífics.

El *Temps* és qui ens dirà la darrera paraula respecte als extremismes del modernisme artístic actual.

Llàstima que quan la digui, ja no la podré escoltar, perquè ja seré a l'altre barri; aquell barri on no hi ha nins ni coloraines.

Mentrestant, els esquerrans avancen. I jo me n'alegro força, perquè faran anar drets als de les dretes.

C. ARBO.

UN MAL CREIENT

—I pensar que jo no creia amb l'astronomia i ara m'estrellaré!

coses més logrades que hem vist al teatre des de fa molts anys. L'obra té una simplicitat digna de tots els elogis. Dues soles figures porten el pes de la comèdia, sense que mai dominin la monòtona impressió del diàleg forçat. L'obra té un llenguatge cru, agut, cruel a vegades. Però té, també, una tendresa i una bondat i una tristesa immenses.

TIVOLI

Per fi s'ha estrenat en aquest teatre una obra que no genen els senyors Muñoz Seca i Pérez Fernández. Això vol dir: per fi s'ha estrenat una obra que té cara i ulls. Aquesta obra és "Pero... si soy mi hermano!", i la signa en Manuel Abril, un dels escriptors castellans d'esperit més selecte i fi.

"Pero... si soy mi hermano!" és una comèdia digna de tots els aplaudiments.

ELDORADO

La companyia del simpatiquíssim Caballé, ha estrenat "La Serrana", una sarsuela dels senyors Sevilla i Carreño, amb música del mestre Sabina. No és una cosa de l'altre món, ni pretén ésser-ho, però fa passar una bona estona. Bé la presentació i la interpretació, sobretot per part de les senyores Saus, Romo i Alarcón, i del senyor Segura.

"Teatre Intim"

POMPEYA

Inauguració. "El burgès gentilhome", de Molière, traduïda i interpretada per l'Orquestra Pau Casals i sota la seva direcció, d'Adrià Gual, amb il·lustracions musicals de Ricard Strauss, ja era d'esperar. Tothom hauria quedat parat si hagués estat altrement. La inauguració del "Teatre Intim" ha estat un èxit, un èxitàs!

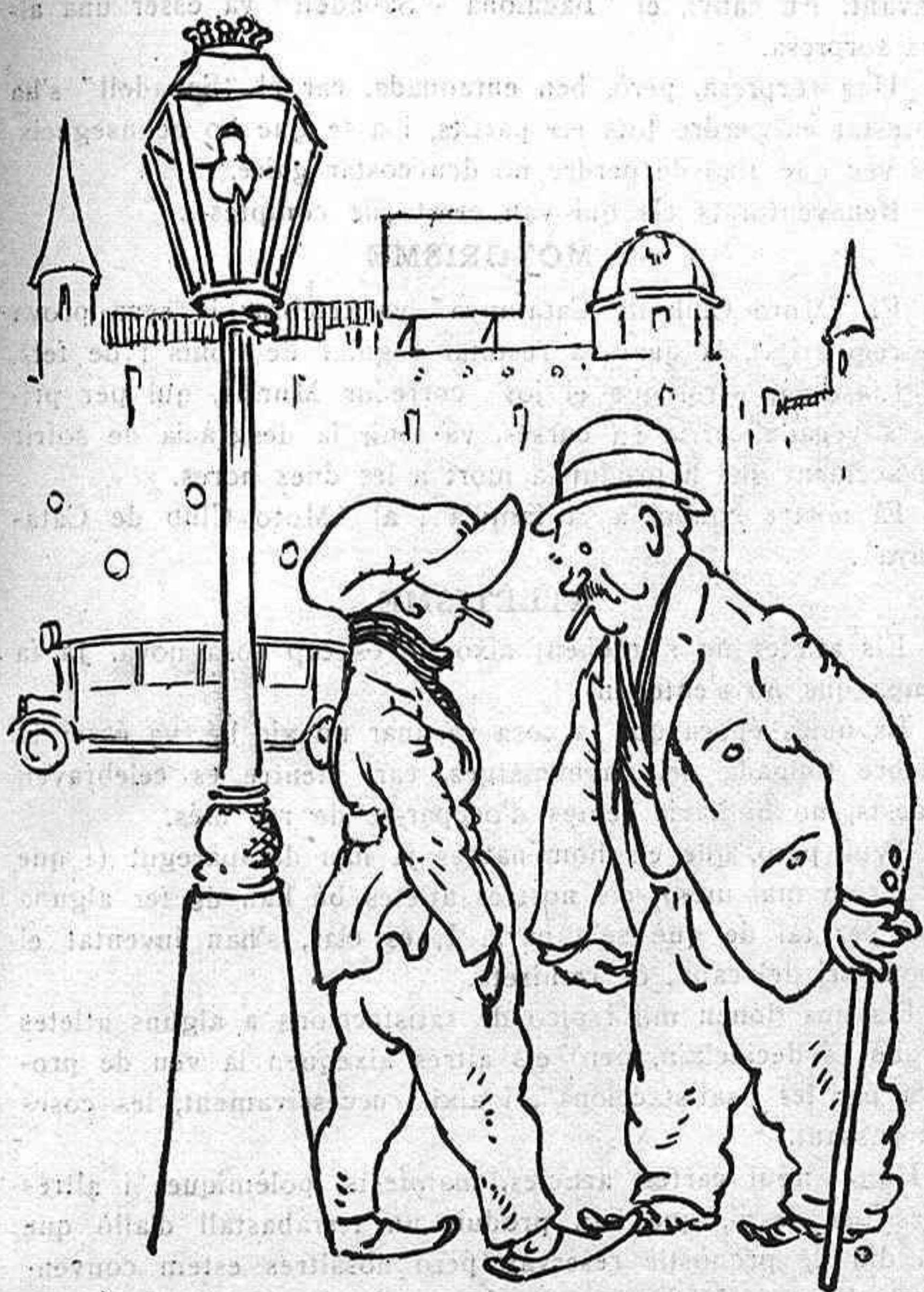
La col·laboració d'en Gual i d'en Pau Casals havia d'ésser una gran cosa per força. La vetllada inaugural del "Teatre Intim" no es borra mai de la memòria dels amants de l'art. Potser ha estat la més important manifestació de l'art teatral que s'ha vist a Barcelona.

No hem de parlar d'"El burgès gentilhome", de Molière, ni de la música que hi ha posat el doctor Ricard Strauss, coses conegudes i admirades per tots els intel·ligents.

La representació meravellosa. Quin esforç tan gran i tan ben reeixit representa! Adrià Gual és el millor director d'escena català, i muntà l'obra d'una manera immillorable. Molière hauria estat altament content de la representació. Els actors estaven completament compenetrats amb l'esperit subtilíssim i grandios de Molière. El senyor Caramunt ens donà un senyor Jourdain superior; els altres artistes, Xuclà, Fornaguera, Domènec, Benet García, Cristòfol, Adrià, Pueyo, senyorettes Pujol, Roser i Encarnació Coscolla, etc., també molt ajustats i molt precisos. Pau Casals i la seva orquestra, esplèndids com sempre. Els ballets de l'obra foren muntats per Joan Llongueras i Aureli Campmany; poques vegades havíem vist uns ballets catalans tan excel·lents. Les ballarines, senyorettes López, Lagarde, Dalmau i Gisbert, del Gran Teatre del "Liceo", i el senyor Joan Magrinyà, figura de ballet rus, són uns bons artistes que complagueren de debò al públic. El decorat de Joan Morales, auster i elegantíssim. La indumentària, rica i preciosa. Adrià Gual posà tots els esforços en l'obra, i ha estat coronat pel més gran èxit; si encara hi havia algú que dubtava de la maestria d'en Gual com a director d'escena, en la vetllada inaugural del "Teatre Intim" s'hauria convençut que és molt difícil trobar un director d'escena millor.

"El burgès gentilhome" era traduït al català pel senyor Adrià Gual. Excel·lent traducció.

El coliseu "Pompeya" estava ple de gom a gom; tot el

COSTUMS

—Digues, i cada nit torna borratxo?

—No; hi ha nits que no hi torna, perquè el porten.

ROMEA

Mai havíem vist una actriu de les facultats i de la intel·ligència d'Emma Gramàtica. Sobretot—confessem-ho francament—, aquesta de la intel·ligència és una qualitat que ens sorprèn en un actor o actriu. Emma Gramàtica té la condició que precisa a una actriu genial: la d'ésser proteica i múltiple. En "Les medalles de la vella senyora" és una, en "La verge boja" una altra, en "Peg del meu cor" una altra, en "Casa de nines" una altra. Aquí estem acostumats a què la majoria de les nostres actrius siguin sempre una e indivisible, com la República francesa del 93.

L'art d'Emma Gramàtica ha estat una festa magnífica per al nostre esperit. Ja ens convenia, després de tanta vulgaritat i tanta ramploneria!

Entre les obres que ens ha donat, la majoria ja conegudes del nostre públic, cal esmentar "El somni d'un matí de Primavera", de D'Annunzio, i "Les medalles de la vella senyora", de Barrie.

L'obra de D'Annunzio és d'un sensualisme tronat i d'una literatura més tronada encara. Val més deixar-la de compte. En canvi, "Les medalles de la vella senyora" és una de les

públic era intelligent i sabé apreciar la gran valor de la primera sessió del "Teatre Intim".

CONCERTS

Palau de la Música Catalana.—Primer concert de l'Orquestra Pau Casals, amb la cooperació del "Teatre Intim".

Dissabte, l'Orquestra Pau Casals donà el seu primer concert. Es repetí "El burgès gentilhome", tal com el donà el "Teatre Intim". Si fos possible, diríem que encara anà millor que a la primera representació.

El públic devot d'en Pau Casals també sortí entusiasmat de l'obra.

BOB.

FUTBOL

Decididament, enguany això del Campionat de fútbol és una cosa exquisida; la sensació, l'emoció, l'entusiasme, etcètera, etc., és delirant entre els nostres aficionats i, és clar, els clubs, per a correspondre, s'han empenyat en voler donar sorpreses, darrera sorpreses.

Si no, mireu el que va passar al pobre "Espanyol" jugant contra els insignificants nois de Gràcia; se'n va endur una palissa de pronòstic. Que consti, però, que no hi havia en Zamora, si hi hagués estat, no n'hi haurien fet tants: quan menys els hauria protestat, i protestant alguna cosa se'n treu sempre.

De totes maneres, sigui com sigui, la palissa ja ningú no els hi treu de sobre.

✽

Els altres partits com "Sans"—"Barcelona" i "Terrassa"—"Europa", no ens digueren res que ja no ho sabéssim per'en-

davant. En canvi, el "Badalona"—"Sabadell" va ésser una altra sorpresa.

Una sorpresa, però, ben enraonada, car el "Sabadell" s'ha entestat en perdre tots els partits, i a fe que ho aconsegueix. Es veu que això de perdre no deu costar gaire.

Benaventurats els qui van errats de comptes...

MOTORISME

El "Moto Club de Catalunya" va celebrar la seva prova de regularitat, la qual va resultar regular de noms i de fets.

Llàstima, però, que el jove corredor Murias, qui per primera vegada corria en curses, va tenir la desgràcia de sofrir un accident que li produí la mort a les dues hores.

El nostre condol a la família i al "Moto Club de Catalunya".

ATLETISME

Els atletes no s'entenen; això no és cap cosa nova. Ja fa temps que no s'entenen.

La única època que la cosa va anar un xic bé, va ésser la cèlebre tongada dels homenatges, car, mentre es celebraven aquests, no hi havia temps d'ocupar-se de res més.

Avui, però, que els homenatges ja han desaparegut (i que no tornin mai més), els nostres atletes bé han de fer alguna cosa per tal de què se'n parli. I, és clar, s'han inventat el rebombori del canvi de camiseta.

Els uns donen mil i pico de satisfaccions a alguns atletes perquè es decideixin, però els altres aixequen la veu de protesta per les "satisfaccions", i així, successivament, les coses van passant.

Han vingut cartes, articles, manifestos, polèmiques i altres coses per l'estil, que han produït un terrabastall d'allò que se'n diu de pronòstic reservat, però nosaltres estem convençuts que tot acabarà com una foguerada d'encenalls.

Val més així i que no s'hi encaparrin gaire; és un consell que no creiem despreciable.

TEIXI.

LA BANYISTA PREOCUPADA

—La temporada, per culpa de la calor, s'allarga massa... I jo acabo el pressupost... I no es presenta qui el pugui pagar!...

MEZQUITA

EL BON ENAMORAT

—Per tu, Carmeta, seria capaç d'anar-me'n a l'altre barri.

—Doncs ja pots marxar ara mateix.

El Govern alemany ha arribat a un acord amb els Hohenzollern, amb l'ex Kaiser. Això és un pas per a tornar a posar Guillem II al tron.

Sembla mentida! Es que es vol una altra gran guerra mundial? Es que es vol deixar que aquest home fatídic pugui tornar a imposar el seu criminal caprici?

**

A Nova Orleans (Estats Units), hi han hagut trets a la Cambra. Tres diputats morts. Per què?

Perquè un diputat pronuncià un mot poc diplomàtic, segurament.

Pensar que mentre al món hi ha gent tan bèl·lica, n'hi ha d'altres que ho són tan poc!

**

Wu-Pei-Fu, el general xinès, intentà suïcidar-se pel poc èxit de les seves armes. En fa massa, aquest senyor. Sempre hem vist que hi han generals que perden—en una guerra uns o altres han de guanyar, i els que no guanyen, perden—. Però estariem frescos que tots els que perden es suïcidessin. El món quedaria sense militars ni revoltosos, perquè àdhuc els victoriosos perden sempre una batalla o altra.

**

Es parla de la constitució d'un cartell financer internacional. Ja erberem! Això deu ésser un truc dels països de moneda depreciada per a fer-la pujar, encara que sigui amb sacrifici del país de moneda alta.

**

A Barcelona s'han fet i es fan grans detencions per irregularitats en la revisió de minyons per a l'entrada a l'exèrcit.

Sembla que era un gran escàndol, en el qual hi han complicades persones ben diverses.

**

Tot el món parla del robatori del famós diamant de Chantilly. Tothom treballa per a detenir als lladres. Francament creiem que la notícia no té tant d'interès. Es un robatori important, sí, però se n'han fet de més grossos i no se n'ha parlat tant. Altrement, els lladres se n'endugueren joies de valor, però deixaren les joies artístiques, com les de Benvenuto, Cellini, el gran artista renaixentista, de molt més valor que el més ric diamant.

**

A Leningrad s'ha descobert un complot contra els soviets. Entre els conspiradors hi havien 40 letons.

Què ho deu fer que cap govern compti amb la conformitat de tothom? Si féssim una estadística, però, veuríem que el governs que tenen més enemics són els de dreta.

**

Després dels cartells que s'han posat per a ensenyar als barcelonins a anar en tramvia i saber-hi pujar i baixar, els xòfers pensen fer el mateix.

La primera part de la "cartilla" del bon viatger de taxi, és pagar sense xistar el preu que marqui el taxi, encara que aquest vagi malament.

**

L'altre dia, en el banquet al senyor Gassó, un individu acusà a un altre d'assassí.

Sigué una equivocació.

Es tractava d'un admirador del senyor Primo de Rivera, que volia abraçar-lo tot emocionat. L'admirador del senyor Primo de Rivera rebé una palissa considerable i horrible.

A l'endemà, una nota del senyor governador explicava que l'acusador havia "pispat" dos o tres coberts del banquet.

I és que hi han "correligionaris" que comprometen. Veus aquí.

**

Ja s'acabat la calor.

Sembla, no obstant, que amb fred i tot, procurarà molta gent acalorar-se.

A veure si entrem en reacció

Ei, això de la reacció és un dir.

**

Tornen els "Tenorios".

Altres cop aquests conquistadors de capa i espasa faran de les seves.

Aquesta gent armada sempre ens ha fet un xic de por. L'armen de seguida, i per un no res ja hi som.

**

El guanyador del concurs de cartells per anunciar les Exposicions de Sevilla i Barcelona, és un català, en Francesc Fàbregas, un jove artista que farà carrera. Felicitem-nos-en. Motiu de més quan el concurs s'ha fallat a Madrid!

Els seus amics l'homenatjaren amb un àpat a "Cà'n Culleretes".

Fou un àpat cordialíssim. A l'hora del brindis, parlà en Joaquim Ciervo; també feren ús de la paraula en Frederic Marés, en Macari Solferichs i l'Alumà.

L'homenatjat donà les gràcies.

**

Barcelona està de sort.

Quantes i quantes visites il·lustres hem tingut en pocs dies. Que satisfets n'estem de l'estimació que ens tenen!

**

Els regidors barcelonins, sempre disposats a tot el que és en bé de la cultura ciutadana, han pres l'acord de no deixar posar taules davant de les llibreries per a vendre objectes de cultura.

No obstant, han estat concedits, segons sembla, nous permisos per a què els cafès posin més taules a les voreres que, segons es deia, eren per als vianants.

C. P.: Rebut el vostre article pel número de morts. Bé.—J. d'A.: No, res, amic. El tema, per bé que interessant, ja és debatut. Altrement, mai no publicarem res escrit a les dues cares del paper; per a poder-ho aprofitar, estant escrit a ambdues cares, caldria escriuissim de nou, i tenim altra feina. Els pensaments, són de pa sucats amb oli.—J. D.: Es cosa del segle passat això de dedicar poesies a les dones de món.—Paperol: Hem atès el que es referia a l'Administració. La vostra prosa no està pas prou bé, encara.—C. de V.: No trobem prou oportú pel nostre periòdic el vostre article. No, no havíem perdut la vostra poesia; el que hi ha és que encara no li ha tocat el torn, i aneu a saber si encara trigarà a tocar-li.—R. S. Ll.: No altra cosa que exigències tècniques en la compaginació del número, han fet que encara no es publiquessin les altres minúcies d'excursió.—J. d'A.: Carai, que sou impacient! Us contestem aquesta setmana, perquè a la passada no tinguérem temps (vegeu el segon a contestar). El nou article també és escrit a ambdues cares del paper; ja sabeu el que volem dir amb això.

LAS OBRAS DEL DÍA

Don Juan Tenorio

Drama fantástico por D. JOSÉ ZORRILLA

Ptas. 1'50

El Nuevo Tenorio

Leyenda dramática, por J. M. BARTRINA y R. ARÚS

Ptas. 2'40

Dentro pocos días se pondrá a la venta el popular libro

EL AÑO EN LA MANO

Almanaque-Enciclopedia de la vida práctica para 1927

EL AÑO EN LA MANO

es el libro que debe adquirir todo ciudadano

El Año en la Mano

instruye y enseña

El Año en la Mano

es un volumen de más de 350 páginas y se vende a

Pesetas 1'50 a la rústica y 2 Ptas. encuadernado

Pronto se pondrá a la venta

La setmana que ve

Número extraordinari de "L'Esquella"

dedicat a la **Festa dels Morts**

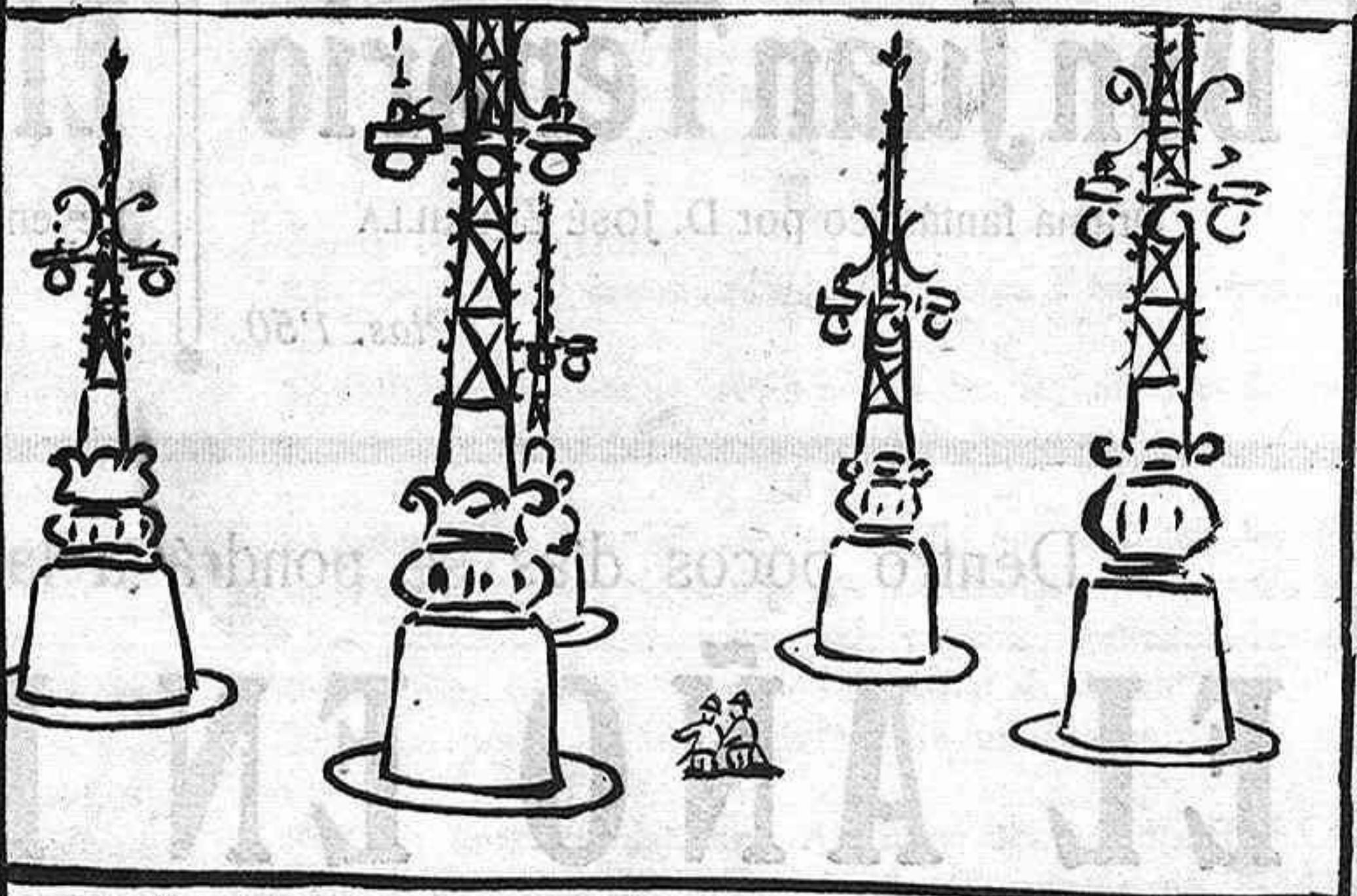
Preu: 30 cts.

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Cir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no es remet, ademés, 30 cèntims per a certificat. Als corresponsals se'ls otorguen rebaixes.

ELS ADEFESIS

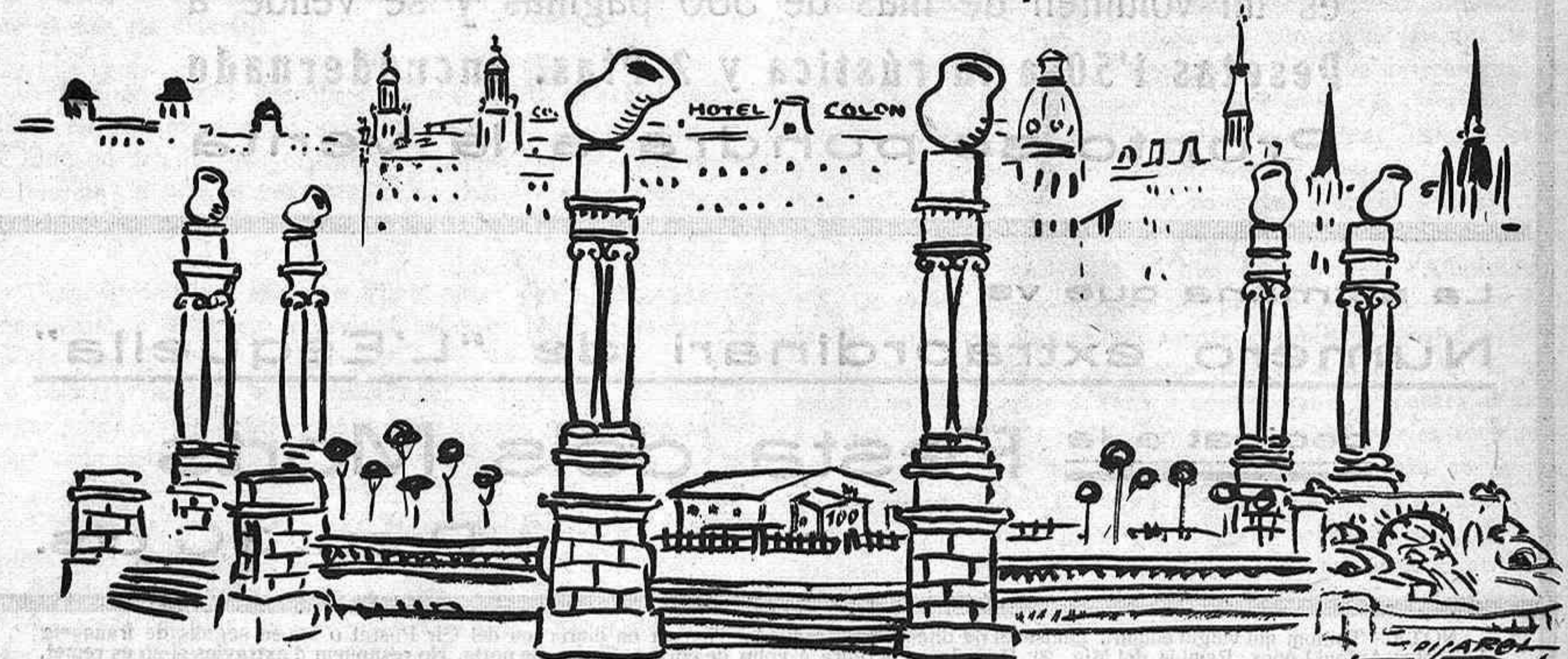
TENIM EL DOS BEN PITARRA

EL "CINC D'OROS" A LA DIAGONAL

"EL CUATRE DE COPES" AL CARRER... ¡AY... DE LES CORTS

Y... «EL SIS DE FAVES» A LA PLAGA DE CATALUNYA...